

SPOTKANIE Z ASTRONAUTĄ

Tłumy młodych lublinian chcieli porozmawiać o kosmosie ze Sławoszem Uznańskim, nowym astronautą projektowym. /str.2

BARDZIEJ ZIELONA UL. SĄDOWA

Na ul. Sądowej pojawią się jesienią nowe drzewa. To kontynuacja wykonanych już prac przy ul. Chopina. /str.2

NOWA SIATKA POŁĄCZEŃ

Skończyły się konsultacje społeczne dotyczące nowej siatki połączeń komunikacji miejskiej. Nowy układ wejdzie w życie po otwarciu Dworca Lublin. /str.3

RUSZA BUDOWA NA WĘGLARZA

Miasto Lublin rozpoczęło wybór wykonawcy przedłużenia ul. Węglarza wraz z budową przyległych ulic. /str.3

WYDARZENIA | EUROPEJSKA STOLICA MŁODZIEŻY LUBLIN 2023

W LUBLINIE RZĄDZI MŁODZIEŻ

Więcej o ESM Lublin 2023 czytaj na str. 4-7

Główna aleja w lubelskim Parku Ludowym będzie nosić nazwę Alei Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023.

Przez cały 2023 rok Lublin znów jest stolicą, tym razem Europejską Stolicą Młodzieży. Wygrana i otrzy-

manie tytułu stało się w mieście bodźcem do lepszego dostosowania oferty do potrzeb młodych mieszkańców, obejmując zasięgiem kolejne sfery życia. Pojawiło się wiele nowych działań skierowanych do młodych: edukacyjnych, kulturalnych, społecznych i obywatelskich. Większość przygotowują sami, przy

wspieraniu miasta oraz organizacji pozarządowych.

Swoje pomysły kulturalne i rozrywkowe młodzież realizuje w dzielnicach, na terenie których powstało już siedem bezpiecznych przestrzeni dla młodych. Od roku działa Centrum Pomocy Dzieciom, coraz większym zainteresowaniem

cieszą się Szkolne Budżety Obywatelskie.

W drugiej połowie października w lubelskim parku Ludowym uroczyste zostanie otwarta Aleja Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023. Na pamiątkę lubelskiego przewodnictwa w ESM młodzi ludzie, wspólnie z władzami miasta,

posadzą drzewo oraz zakopią tubę, w której zmieści się m.in. to wydanie Informatora. Zaplanowany jest kolorowy korowód, podczas którego młodzież ma odtańczyć radośną belgijkę oraz odśpiewać utwór specjalnie skomponowany przez młodego lubelskiego artystę Pawła Piekutowskiego.

TRUDNY BUDŻET / STR. 3

Przyszłoroczny budżet Lublina to poważne wyzwanie dla samorządu na niespotykaną dotąd skalę. Mimo to miasto chce kontynuować najważniejsze inwestycje. W ciągu ostatnich trzech lat, w wyniku zmian podatkowych wprowadzonych przez rząd, miasto z tytułu udziału w PIT straciło ponad 560 mln zł, a kwota rekompensaty jest zdecydowanie niewystarczająca. – Mimo to staramy się utrzymać dotychczasowy poziom usług dla mieszkańców i kontynuować plan inwestycyjny – mówi Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin. Największą realizowaną w przyszłym roku inwestycją drogową będzie budowa przedłużenia ul. Lubelskiego

Lipca '80, dofinansowana z Programu Inwestycji Strategicznych. Finansowanie otrzymała również budowa ul. Bliskiej i Skowronkowej oraz przedłużenie ul. Węglarza i rozbudowa ul. Wallenroda. Spadek dochodów wymusza na samorządach zwiększenie udziału mieszkańców w kosztach świadczonych usług. Budżet zakłada m.in. niewielki wzrost podatku od nieruchomości. Bez zmian mają pozostać obowiązujące ceny biletów komunikacji miejskiej, stawki opłat za gospodarowanie odpadami i postój w Strefie Płatnego Parkowania. Niezmienione pozostaną kwoty bazowe czynszu w lokalach mieszkalnych ZNK, a także stawki za najem socjalny lokalu.

MOTOR MISTRZEM POLSKI / STR. 8

Platinum Motor Lublin, po raz drugi z rzędu, został Drużynowym Mistrzem Polski na żużlu, a jego lider Bartosz Zmarzlik w ostatni weekend września po raz czwarty zdobył tytuł Indywidualnego Mistrza Świata. W rewanżowym finałowym meczu we Wrocławiu Motor pokonał Betard Spartę Wrocław 55:35 i obronił tytuł Drużynowego Mistrza Polski – najlepszej ligi żużlowej na świecie. Wcześniej, na stadionie przy Al. Zygmuntońskich, również pokonał wrocławian. Przed lubelską drużyną regeneracja, odpoczynek i przygotowanie do kolejnego sezonu. W ekipie pozostaną w przyszłym roku

// LUBELSCY ŻUŻLOWCY NA WŁASNYM TORZE

Bartosz Zmarzlik, Fredrik Lindgren i Jack Holder, do których dołączą młodzi zawodnicy. W takim składzie

Motor Lublin w 2024 roku ponownie będzie zdecydowanym faworytem do zdobycia tytułu mistrza Polski.

LUBLINEM RZĄDZI MŁODZIEŻ

Lublin, jako pierwsze miasto w Polsce, został Europejską Stolicą Młodzieży 2023. Inicjatywa starania się o ten zaszczytny tytuł wysłała od młodych ludzi reprezentowanych przez Fundację Sempre a Frente. Usłyszeliśmy od nich, że dzięki środkom europejskim zbudowaliśmy miasto od nowa, ale w działaniach brakuje młodych ludzi, dla których to wszystko zrobiliśmy. Ponieważ chcemy być miastem przyjaznym dla wszystkich, posłuchaliśmy i oddaliśmy Lublin w ręce młodzieży, by skutecznie ją wspierać i zachęcać do aktywności obywatelskiej.

Nie sposób wymienić wszystkie działania i inicjatywy związane z tytułem ESM. Rok 2023 to bardzo intensywny czas wypełniony działaniami i wydarzeniami skierowanymi do młodzieży i przez młodzież realizowanymi. Wzrost liczby młodych ludzi zaangażowanych w proces współdecydowania o Lublinie przekłada się na tworzenie przestrzeni odpowiadających ich oczekiwaniom. Powstały w naszym mieście nowe, bezpieczne miejsca, w których mogą dowolnie spędzać czas wolny i czuć się jak u siebie. Młodzież przejęła inicjatywę w dzielnicach, realizując wiele programów edukacyjnych i kulturalnych. Dziękuję za zaangażowanie wszystkich środowisk oraz organizacji pozarządowych, które owocuje ważnymi dla mieszkańców i mieszkańek zmianami w dzielnicach.

Energia i zapał młodych ludzi są warunkiem koniecznym do harmonijnego rozwoju miasta, uwzględniającego dobro wielu różnych grup społecznych. To młodzi mieszkańcy i mieszkanki wskazują na zmiany zachodzące we współczesnym świecie oraz na kierunki, w jakich będzie on podążał. W tym roku Lublinem rządzi młodzież, a my słuchamy i uczymy się od niej tego, w jakim świecie chce żyć, jakie wartości są dla niej ważne oraz jakiego wsparcia od nas oczekuje. Dziękując za zaangażowanie i aktywność, wierzę, że tytuł Europejskiej Stolicy Młodzieży to dopiero początek zmian w myśleniu o mieście i jego mieszkańcach.

• Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin

DRONY NAD MIASTEM

Więcej dronów niż zwykle pojawi się w październiku i listopadzie nad miastem. To wynik realizacji wspólnego projektu unijnego miasta i gminy Jastków. Operatorami bezzałogowców będą doświadczeni piloci, wykonujący loty na zlecenie Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej. Dzięki przelotom powstanie „mapa” terenu, która w przyszłości pomoże w bezpiecznym poruszaniu się dronów nad naszym miastem. Drony pojawiają się w Lublinie w części północnej dzielnicy Szerokie oraz prawie na całym terenie Sławinka oraz Sławina.

lublin.eu

Informator miejski | WYDAWCA: Urząd Miasta Lublin, 20-109 Lublin, pl. Króla Władysława Łokietka 1
REDAKCJA: Kancelaria Prezydenta Miasta Lublin
email: informator@lublin.eu | tel. 81 466 19 16
NAKŁAD: 150 000 egzemplarzy | DRUK: Polska Press Grupa, Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu

// SŁAWOSZ UZNAŃSKI, NOWY ASTRONAUTA PROJEKTOWY ESA – EUROPEAN SPACE AGENCY, Z LUBELSKĄ MŁODZIEŻĄ

LUBELSKI FESTIWAL NAUKI | SPOTKANIE Z ASTRONAUTĄ

Tłumy młodych lublinian chcieli porozmawiać o kosmosie ze Sławoszem Uznańskim, nowym astronautą projektowym ESA – European Space Agency.

Prolog Tygodnia @Direction Earth/Space, którego gościem specjalnym był Uznański, został zorganizowany wspólnie z Lubelskim Festiwalem

Nauki. Można było obejrzeć plenerową projekcję video-mappingu Direction Earth/Space odsłaniającą fascynujący świat obserwacji Ziemi. Tłum zebrany na placu przed Centrum Spotkania Kultur w Lublinie mógł podziwiać zdjęcia satelitarne pochodzące z Programu Copernicus – prezentowane na fasadzie budynku

w artystycznej interpretacji Karoliny Panasiuk z muzyką Auer. Nie zabrakło czasu na pamiątkowe zdjęcia i kulturalowe rozmowy ze Sławoszem. Chwilę wcześniej astronauta podzielił się z osobami tłumnie wypełniającymi aulę na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim swoją historią. Mówił o pasjach, wsparciu

przyjaciół, trudnościach i pięknych momentach na drodze do spełnienia dziecięcego marzenia o kosmosie. Odsonił także kulisy wieloetapowego procesu selekcji do korpusu astronautów ESA. Spotkanie przyciągnęło mnóstwo młodych ludzi poszukujących kosmicznych inspiracji.

ŚRÓDMIEŚCIE | BARDZIEJ ZIELONA UL. SĄDOWA

Na ul. Sądowej pojawią się jesienią nowe drzewa. Opracowany projekt zagospodarowania przestrzeni zakłada przeniesienie części miejsc parkingowych z chodnika na ulicę, co umożliwi stworzenie zielonej strefy.

– Zmiany na ul. Sądowej to kontynuacja wykonanych już prac przy ul. Chopina. Nowe rabaty z roślinami to zielone kompresy w miejscach, gdzie do tej pory nie było powierzchni biologicznie czynnej. Proponujemy takie kompozycje drzew i krzewów, które dobrze sobie radzą w warunkach miejskich – mówi Katarzyna Antoń, Miejski Architekt Zieleni.

Prace brukarskie objęły usunięcie części kostki z istniejącego chodnika. W październiku ruszą nasadzenia drzew i krzewów – docelowo trafi tam 7 lip drobnolistnych „Greenspire” oraz

// PRZYGOTOWANIA POD NOWE NASADZENIA

ponad 500 sadzonek róży okrywowej i irgi błyszczącej.

W tym roku miasto kontynuuje założenia inicjatywy „Zielone Serce Miasta”, której celem jest stworzenie spójnej sieci terenów zieleni w obszarze przede

wszystkim Śródmieściem, czyli zabytkowej i wysoko zurbanizowanej dzielnicy. Zmiany objęły już m.in. ulice: Lubartowską, Królewską, 3 Maja i pl. Wolności. Wkrótce także ruszy odnowa skwerów w ramach Zielonego Budżetu.

ŚRODOWISKO | PIELEGNACJA DRZEW

W tym roku pielęgnację przejdzie 68 lubelskich drzew. Zabiegi prowadzone są metodą alpinistyczną.

– Co roku nasze najcenniejsze okazy oddajemy w ręce chirurgów-pielęgniarzy drzew, którzy usuwają z nich posusz, czy „opatrują” rany i ubytki. Gdy jest to konieczne, zakładane są wiązania elastyczne w koronie w celu wzmocnienia osłabionych części. Czasem stosowane są podpory pni i konarów, a wszystko po to, by wartościowy starodrzew pozostał jak najdłużej zdrowy i cieszył nas jeszcze przez wiele lat. O tym, że te prace są ważne dla mieszkańców i mieszkanki, potwierdza obecność takich zadań wśród projektów Zielonego Budżetu i Budżetu Obywatelskiego – mówi Artur Szymczyk, Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Inwestycji i Rozwoju.

// PIELEGNACJA WYSOKICH DRZEW TO DUŻE WYZWANIE

Pielęgnację przeszło już kilka drzew na Kośminku. Miasto zleciło leczenie 14 lip i 3 jesionów pensyl-

wańskich przy ul. Franczaka „Lalka”, 5 klonów na cmentarzu przy ul. Białej, trzech przy szkole na ul. Kasprowicza oraz pojedynczych okazów przy przedszkolu na ul. Lwowskiej, szkole na ul. Podwale oraz ulicach: Pawiej, Elektrycznej, Dobrej, Lotniczej, Suchej oraz rondzie Cybulskiego. Ponadto chirurg drzew zajmie się pomnikami przyrody na Marinie przy ul. Krężnickiej (5 lip), ul. Trzeźniowskiej (lipa) i ul. Rzeszowskiej (dąb szypułkowy). Siedem drzew to pomniki przyrody.

Pielęgnację pomników przyrody zlecono z projektu IX Budżetu Obywatelskiego „Zadbajmy o zwierzęta”, zaś pozostałych drzew z zadania „Leczenie starodrzewu i pomników przyrody” realizowanego przez Wydział Zieleni i Gospodarki Komunalnej.

FLESZ MIEJSKI

REWITALIZACJA

Miasto zakończyło konsultacje z mieszkańcami Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2024-2033: – To strategiczny i niezbędny dla miasta dokument, konieczny do uzyskania funduszy europejskich przeznaczonych na rewitalizację w najbliższych latach. Wśród pierwszych projektów, które planujemy zgłosić do dofinansowania, znajdują się m.in. Błonia pod Zamkiem, amfiteatr na Tatarach i Park Bronowicki. Program ten jest także podstawą aplikacji dla innych podmiotów na realizację działań rewitalizacyjnych – mówi Artur Szymczyk, Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Inwestycji i Rozwoju. Konsultowany projekt obejmował obszar o powierzchni 1,5 tys. ha, w tym dzielnice: Śródmieście, Stare Miasto, Za Cukrownią, Tatary i Hajdów-Zadębie. Strategicznym zadaniem dokumentu jest poprawa jakości życia i relacji społecznych na tych terenach.

MIASTO Z KLIMATEM

Lublin znalazł się wśród laureatów IV edycji konkursu „Miasto z klimatem – najlepszy zrealizowany projekt”. Nasze miasto doceniono za budowę rabat z drzew i krzewów w śródmieściu, a także powstanie pierwszych miejskich ogrodów deszczowych. W konkursie nagrodzono miejskie działania na rzecz zatrzymywania wody w centrum Lublina, w szczególności odtworzone wzdłuż ul. Krakowskie Przedmieście oraz ul. Chopina aleje drzew z nasadzeniami kwitnących krzewów.

Będzie nowa siatka połączeń

KOMUNIKACJA | WAŻNE ZMIANY PO URUCHOMIENIU DWORCA LUBLIN

Skończyły się konsultacje społeczne dotyczące nowej siatki połączeń komunikacji miejskiej. Trwają ostatnie prace przygotowawcze, a nowy układ wejdzie w życie po otwarciu Dworca Lublin.

Z początkiem przyszłego roku nowoczesny dworzec stanie się centralnym węzłem przesiadkowym integrującym w jednym miejscu różne środki transportu zbiorowego.

– Dobrze zaprojektowana, dostosowana do potrzeb przyszłych użytkowników sieć połączeń komunikacji miejskiej ma kluczowe znaczenie. Projekt zmian dotyczy nie tylko obsługi rejonu Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego, ale także obejmuje kompleksowe zmiany w układzie transportu zbiorowego w mieście – mówi Artur Szymczyk.

ZWIĘKSZYĆ DOSTĘPNOŚĆ

Najważniejszym celem nowej siatki jest zwiększenie zarówno dostępności, jak i częstotliwości kursowania komunikacji miejskiej, co z jednej strony zaspokoi oczekiwania pasażerów, a z drugiej – zauważalnie przełoży się na poprawę komfortu podróży autobusami i trolej-

// TAK WYGLĄDA DWORZEC LUBLIN Z GÓRY

busami. W szczególności zaplanowano wzrost częstotliwości kursowania linii w dni powszednie w porach szczytowych i w tzw. międzyszczytce. Równocześnie zakres zmian przewiduje kompleksową obsługę powstającego Dworca Lublin jako centrum komunikacyjne i generatora ruchu.

– Reorganizacja obecnego układu połączeń linii autobusowych i trolejbusowych, do której przygotowujemy się już od dłuższego czasu, ma dostosować komunikację miejską do nowych realiów i potrzeb, jakie przyniesie od-

anie do użytkowania Dworca Lublin. Głównym założeniem nowej siatki połączeń ma być skrócenie czasu podróży i zwiększenie dostępności komunikacyjnej – mówi Grzegorz Malec, dyrektor Zarządu Transportu Miejskiego.

LINIE PRZYSPIESZONE

Nowy Dworzec Lublin ma być dobrze skomunikowany z największymi dzielnicami Lublina dzięki 12 liniom dziennym, uzupełnionym przez 8 linii z ul. Kunickiego. Miasto chce uruchomić również linie przyspieszone 301 i 302, które po-

łączą największe osiedla ze Śródmieściem. Do obsługi komunikacyjnej zostaną włączone nowe ulice: Żelwerowicza, Królowej Bony, Zygmunta Augusta, Dunikowskiego, Wyścigowa, Zachodnia i część Głębokiej. Pojawią się także nowe połączenia bezpośrednie, np. Bohaterów Września – Dworzec Główny PKP, Koncertowa – Choiny, Chodźki, pl. Litewski. W całym mieście ma wzrosnąć częstotliwość kursowania komunikacji w porach o największym zapotrzebowaniu na przewozy – w szczytach 24 linie co kwadrans.

// TU POWSTANIE PRZEDŁUŻENIE ULICY WĘGLARZA

Rusza budowa na ul. Węglarza

Miasto Lublin rozpoczęło wybór wykonawcy przedłużenia ul. Węglarza wraz z budową przyległych ulic.

W ramach inwestycji powstanie nowy układ drogowy o długości ok. 2,6 km. Ulica Węglarza zostanie przedłużona od ul. Walecznych do ul. Trześniowskiej i w większości będzie miała dwie jezdnie z dwoma pasami ruchu. Projekt zakłada budowę zaplecza dla transportu publicznego, chodników i ścieżek rowerowych, sygnalizacji i oświetlenia drogowego, a także pozostałej infrastruktury drogowej. Inwestycja uwzględni potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

– Rozpoczynamy ważną inwestycję w dzielnicy Ponikwoda. O konieczności realizacji prac drogowych przy

ul. Węglarza rozmawialiśmy z mieszkankami i mieszkańcami podczas spotkań w ramach „Planu dla dzielnic”. Udało się pozyskać na to zadanie finansowanie w postaci środków zewnętrznych – mówi Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin.

Przedłużenie ul. Węglarza obsłuży ruch drogowy w północno-wschodnim rejonie miasta i zapewni dostęp do miejskiego transportu publicznego. Nowa trasa, wraz z istniejącym fragmentem ul. Węglarza, połączy się z al. Spółdzielczości Pracy i dalej z obwodnicą Lublina oraz trasą S19 w kierunku Białegostoku. Wpłyne również na poprawę dostępności stacji kolejowej PKP Lublin – Ponikwoda oraz zabezpieczy potrzeby rozbudowującej się dzielnicy Ponikwoda, zapewniając komunikację do szkół, przychodni oraz cmentarza miejskiego.

Budżetowe założenia 2024 roku

Czeka nas kolejny bardzo trudny rok budżetowy. W 2024 roku Lublin nie otrzyma należnej ustawowo subwencji rozwojowej i musi zaciskać pasa.

W wyniku zmian podatkowych wprowadzonych przez rząd, łącznie w latach 2020–2023 ubytek dochodów miasta Lublin z tytułu udziału w PIT wynosi ponad 560 mln zł. Kwota rekompensaty za lata 2021–2023 to 236 mln zł i jest zdecydowanie niewystarczająca.

UTRZYMAĆ POZIOM

– Opracowaniu przyszłorocznego budżetu towarzyszy dużo niepewności, mimo to staramy się utrzymać dotychczasowy poziom usług dla mieszkańców i kontynuować plan inwestycyjny. Rząd stosuje nieprzewidywalne i jednorazowe rekompensaty wprowadzane w trakcie roku budżetowego, które nie pokrywają strat, dlatego dzisiaj jako miasto wciąż jesteśmy ponad 320 mln zł na minusie. Za te

środki moglibyśmy zbudować 4 szkoły czy zrealizować 100 zielonych skwerów tak bardzo oczekiwanych przez naszych mieszkańców – mówi Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin.

Lucyna Sternik, Skarbnik Miasta Lublin, dodaje, że miasto ma coraz mniejszą swobodę w zakresie kształtowania priorytetów wydatkowych, co powoduje, że o kierunkach rozwoju samorządów w coraz większym stopniu decydują nie priorytety władz lokalnych, lecz wytyczne władz centralnych: – Zmiany w systemie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, które nastąpiły w ostatnich latach, uniemożliwiają rzetelne przygotowywanie budżetu. To poważne wyzwanie na niespotykaną dotąd skalę – mówi Lucyna Sternik.

Mimo utraty części środków, miasto chce w przyszłym roku kontynuować i kończyć inwestycje już realizowane lub te, które są w trakcie opracowywania dokumentacji. W 2024 roku będą realizowane również działania dofinansowane z

środków UE czy programów krajowych.

INWESTYCJE DUŻE I MAŁE

Największą kontynuowaną w przyszłym roku inwestycją drogową będzie budowa przedłużenia ul. Lubelskiego Lipca '80 dofinansowana z Programu Inwestycji Strategicznych. Finansowanie otrzymała również budowa ul. Bliskiej i Skowronkowej oraz przedłużenia ul. Węglarza i rozbudowa ul. Walenroda. Planowane jest zakończenie rozbudowy ul. Raszyńskiej. Środki mają również trafić na przebudowę kładki dla pieszych nad ul. Filaretów. Planowana rozbudowa ul. Samsonowicza i budowa budynków mieszkalnych w os. Felin będą zależne od uzyskania dofinansowań zewnętrznych. Miasto chce także przebudować m.in. ul. Zorza i ul. Montażową oraz zmodernizować ul. Janowską.

Nowe inwestycje czekają dzielnice w ramach kolejnej edycji Budżetu Obywatelskie-

go, na co zostanie przeznaczono 14 mln zł, a także Zielonego Budżetu, Inicjatywy lokalnej i Programu wsparcia ogrodów działkowych. Kontynuowane będą także projekty realizowane w ramach Europejskiej Stolicy Młodych, takie jak Przestrzeń Młodych czy Młodzię Inspiruje Dzielnicę oraz działania zgłaszane w ramach Projektu „Plan dla dzielnic”. Dodatkowe środki trafią do rad dzielnic, a od przyszłego roku rezerwa celowa wzrośnie z 4,6 mln zł do ponad 8 mln zł.

UTRZYMANE WYDATKI

Nie zmieni się poziom wydatków na oświatę i pomoc społeczną. Miasto będzie kontynuować realizację miejskich programów profilaktycznych i zdrowotnych: m.in. program opieki paliatywnej i hospicyjnej, program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i zęza dla uczniów, świadczenia zdrowotne z zakresu profilaktyki i leczenia stomatologicznego, a także dofinansowanie do leczenia niepłodności metodą za-

plodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców miasta Lublina.

Przyszłoroczny budżet ma zapewnić m.in. środki na dalszą realizację Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego przy ul. Poturzyńskiej. Zaplanowano finansowanie związane również z realizacją wielofunkcyjnego obiektu sportowego z funkcją stadionu żużlowego. Kontynuowana będzie budowa kolumbarium na cmentarzu przy ul. Droga Męczenników Majdanka.

PODATKI I OPŁATY

Polityka podatkowa miasta na 2024 roku przewiduje korektę niektórych opłat i podatków.

– Samorządy w coraz większym stopniu tracą należne ustawowo źródła dochodów, co w połączeniu z inflacją i niepewną sytuacją geopolityczną ma realny wpływ na utrzymanie stabilności finansów publicznych. Ta sytuacja wymusza zwiększenie partycypacji mieszkańców w kosztach świadczonych usług – dodaje Lucyna Sternik, Skarbnik Miasta Lublin.

Bez zmian pozostaną obowiązujące ceny biletów komunikacji miejskiej, stawki opłat za gospodarowanie odpadami i postój w Strefie Płatnego Parkowania. Niezmienione pozostaną: cennik Lubelskiego Roweru Miejskiego oraz kwoty bazowe czynszu w lokalach mieszkalnych ZNK, a także stawki za najem socjalny lokalu. Miasto nadal nie będzie pobierać opłaty targowej oraz opłaty za posiadanie psów. Opłaty za pobyt w przedszkolu powyżej bezpłatnych 5 godzin pozostaje na poziomie obowiązującym od września tego roku.

Wzrośnie podatek od nieruchomości i powiązane z wysokością płacy minimalnej ustalonej przez rząd opłaty za pobyt w żłobkach stanowiące 10% płacy minimalnej. Prognozowany jest wzrost opłat za usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze (od stycznia o 5 zł, od lipca dodatkowo o 1 zł), a także stawek opłat za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych (w oparciu na prognozowanym wskaźniku inflacji).

KRÓTKO O ESM

„LUBLIN IS YOUTH”

W związku z obchodami Europejskiej Stolicy Młodzi Lublin 2023 powstało multimedialne widowisko „Lublin is YOUth”, które można było zobaczyć w trakcie sezonu turystycznego na fontannie na placu Litewskim. Nowy pokaz w całości poświęcony jest młodości. Opowiada o poszukiwaniu przez młodych własnej drogi, tożsamości oraz o szukaniu swojego miejsca w świecie. Autorzy: Łukasz Wit-Michałowski i Piotr Bańka – zwracają uwagę na fakt, że za sprawą rozwoju technologii zyskaliśmy nowe możliwości, ale też zagrożenia, z którymi wcześniej człowiek nie musiał radzić sobie na taką skalę. Autorzy pokazują, jak w świecie cyfryzacji i sztucznej inteligencji młodym ludziom doskwiera atomizacja, samotność czy izolowanie w swoich własnych problemach. Tytuł Europejskiej Stolicy Młodzi jest niepowtarzalną szansą dla wszystkich mieszkańców Lublina – niezależnie od wieku, do wyjścia ze swoich indywidualnych światów na rzecz wspólnoty, którą za sprawą tego tytułu mogą jeszcze skuteczniej niż dotąd współtworzyć.

KALENDARZ O ESM

Miasto wyda w przyszłym roku kalendarz z okazji Europejskiej Stolicy Młodzi Lublin 2023. Ogłoszony został konkurs na grafikę, adresowany do młodzi szkół ponadpodstawowych oraz osób dorosłych do 30. roku życia. Tematem prac konkursowych był Lublin. Spośród przesłanych prac Komisja Konkursowa wybrała finałową trzydziestkę, a wśród niej 11 najlepszych, które zostaną umieszczone na miesięcznych kartach w kalendarzu. Wyboru ostatniej, dwunastej grafiki dokonali internauci podczas głosowania na profilu Miasta Lublin na portalu społecznościowym Facebook. Dla autorów 3 najlepiej ocenionych grafik oraz autora pracy wybranej przez internautów przewidziano nagrody pieniężne o wartości od 1 tys. zł do 2 tys. zł.

// „PO PROSTU FAJNE MIEJSCE”

// KSIĄŻKOWA PRZESTRZEŃ „HEJ”

Przestrzenie młodych

BEZPIECZNE PRZYSTANIE | W LUBLINIE POWSTAŁO SIEDEM MIEJSC, W KTÓRYCH MŁODZI CZUJĄ SIĘ WYJĄTKOWO DOBRZE

Tylko w tym roku miasto wsparło finansowo uruchomienie w dzielnicach siedmiu nowych Przestrzeni Młodych. To miejsca na mapie Lublina stworzone przez młodzież dla młodzieży i przez nią współprowadzone.

Młodzi ludzie sami wypracowali zasady i standardy ich funkcjonowania. Wskazali, jakie cechy powinno mieć miejsce, w którym będą mogli swobodnie i z przyjemnością spędzać czas wolny, integrować się oraz realizować swoje pasje i talenty.

– Przestrzenie to odpowiedź na zgłaszaną przez młodych ludzi potrzebę stworzenia dla nich bezpiecznych przystani w mieście. Cieszę się, że sukcesywnie otwieramy kolejne takie miejsca w Lublinie i, co najważniejsze, robimy to wspólnie z młodzieżą, dzięki czemu miasto staje się miejscem dostosowanym do ich potrzeb i otwartym na oczekiwania młodych. Dziękuję za zaangażowanie środowisk młodzieżowych oraz organizacji pozarządowych, które owocuje ważnymi dla mieszkańców i mieszkańek zmianami w dzielnicach – mówi Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin.

PIERWSZE BYŁO „HEJ”

Pierwszym stworzonym przez miasto miejscem spotkań jest „Hej!” przy ul. Peowiaków 11, które otwarto we współpra-

cy z IKEA. Miesięcznie „Hej!” odwiedza blisko 700 młodych ludzi, którzy uczestniczą w różnorodnych warsztatach, spotkaniach i innych formach aktywności. Sukces „Hej!” i wydarzeń towarzyszących Europejskiej Stolicy Młodzi 2023, w dużej mierze przyczynił się do dynamicznego rozwoju sieci otwartych przestrzeni dla młodych.

– Młodzi ludzie potrzebują miejsc, w których mogą czuć się swobodnie i komfortowo, sprzyjających spotkaniom z rówieśnikami, a także umożliwiających rozwój pasji i talentów, czy spędzenie wolnego czasu. Bardzo mnie cieszy, że w wielu częściach miasta młodzież ma już swoje miejsce. Dynamicznie rozwijająca się sieć otwartych przestrzeni dla młodzieży w lubelskich dzielnicach służy nie tylko integracji, ale także zwiększeniu zaangażowania w sprawy społeczne i budowaniu wspólnoty – mówi Beata Stepaniuk-Kuśmierzak, Zastępczyni Prezydenta Miasta Lublin ds. Kultury, Sportu i Partycypacji, Pełnomocniczka Prezydenta ds. Europejskiej Stolicy Młodzi.

DOBRE WARUNKI I ANIMATORZY

Każda z przestrzeni jest dostępna dla osób z niepełnosprawnością, posiada także opis dostępności i regulamin. Miejsca dedykowane są osobom w wieku od 10 do 30 lat. W każdym funkcjonuje zespół mło-

dzieżowy, który ustala program aktywności, przy czym zajęcia zorganizowane nie powinny zajmować więcej niż 30% czasu otwarcia danej przestrzeni. Miejscówki są wolne od agitacji politycznej i religijnej. Są to miejsca otwarte, ogólnodostęp-

ne, promujące równość i tolerancję, prowadzone w sposób partycypacyjny i włączający.

Każda z przestrzeni wyposażona jest w aneks kuchenny, który umożliwia zrobienie sobie kawy bądź herbaty. Ich funkcjonalność pozwala na po-

dział aktywności i różnorodne formy spędzania czasu. Niektóre z przestrzeni umożliwiają także prowadzenie działań na terenach zielonych. Każde z miejsc zostało wyposażone przez miasto w materiały promocyjne (m.in. leżaki).

GDZIE SZUKAĆ PRZESTRZENI MŁODYCH

- **ReWir** przy ul. Królowej Bony 8 (Felin). Przestrzeń prowadzona przez Stowarzyszenie Kulturalny Felin otwarta jest od 12.00 do 20.00 od poniedziałku do piątku, w weekendy w miarę potrzeb. Na miejscu dostępne są m.in. gry planszowe i książki. Urządzona jest tak, by móc prowadzić w niej warsztaty, ale także usiąść na wygodnych fotelach i porozmawiać z rówieśnikami.
- **„Po prostu Fajne Miejsce!”** przy ul. Jana Sawy 5 (Rury). Miejsce to otwarte jest od poniedziałku do wtorku w godzinach od 12.00 do 20.00, a w weekendy według potrzeb. W Fajnym Miejscu można wziąć udział w różnego rodzaju aktywnościach (np. warsztaty, wystawy, spotkania), zrealizować swój pomysł na wydarzenie, pokazać swoją twórczość albo po prostu przyjść, posiedzieć, pogadać lub pomilczeć. Przestrzeń prowadzą: Fundacja 5Medium, Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Bona Fides.
- **Prusa 2** przy ul. Prusa 2 (Śródmieście). Miejsce wyróżnia

imponująca kolekcja gier planszowych (ponad 500). Na wyposażeniu są także książki, komiksy, elementy studia fotograficznego, drukarki 3D oraz sprzęt kuglarski. Organizowane są tu strefy: relaksu, kulinarna, debaty, nauki itp. Przestrzeń prowadzona jest przez: Instytut Aktywizacji i Rozwoju Społecznego oraz Fundację Animatorów i Twórców Kultury TRACH. Godziny otwarcia przestrzeni są elastyczne, odpowiadające na potrzeby młodzieży.

- **Baza** przy ul. Długiej 77 (Kosminiek). Oferuje wspólną strefę do aktywności integracyjnych oraz cichy pokój, w którym można nagrywać podcasty, wyciszyć się, poczytać książkę itp. Działania Bazy programowane są ze szczególnym uwzględnieniem zdiagnozowanych potrzeb, charakterystycznych dla dzielnicy i jej najbliższego otoczenia. Przestrzeń prowadzi Fundacja Strefa Dorastania.
- **Punkt Kultury** przy ul. Skibińskiej 21 (Bronowice). Młodzież może tam po prostu przyjść

i spędzić czas w dowolny sposób, ale także otrzymać wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Na wyposażeniu są liczne gry planszowe. Przestrzeń otwarta jest codziennie. Prowadzą ją Fundacja Dobrych Pomysłów.

- **Kosmos** przy Al. Racławickich 33 (Wieniawa). Przestrzeń oferuje miejsce do realizacji warsztatów, comiesięczne spotkania z inspirującymi gośćmi, cykliczne aktywności związane ze zwiększaniem kompetencji społecznych, gry planszowe oraz stałe wsparcie i mentoring dla młodych ludzi. Miejsce prowadzone przez Fundację Twórczości, Edukacji i Animacji Młodzi TEATRİKON.
- **Piwnica Labiryntu** w Galerii Labirynt przy ul. ks. J. Popiełuszki 5 (Wieniawa). Przestrzeń zapewnia komfortowe warunki do wyrażania swojej tożsamości przez młodych ludzi, wsparcie psychologiczne i prawne oraz miejsce do integracji i spędzania czasu wolnego. Za jej prowadzenie odpowiedzialne jest Stowarzyszenie Marsz Równości.

KALENDARZ ESM W 2023 ROKU (WYBRANE WYDARZENIA)

Kluczowe wydarzenia programu Europejskiej Stolicy Młodzi Lublin 2023 dzielą się na cztery sezony. **#SpotkajmySię (sezon I)** to przedstawienie idei ESM z Ceremonią Otwarcia i zachętą dla młodych do współtworzenia programu. **#LublinToTY (sezon II)** poświęcony aktywności osób uczących się i studiujących w Lublinie z Majową Pozytywką i czerwcowym Maratonem Młodzieżowym Miasto jest nasze – cyklem festiwalu i wydarzeń, których głównym punktem jest Noc Kultury. **Letni (III sezon) #CzujmyLublinie**, jako wakacyj-

ny czas ładowania akumulatorów w towarzystwie artystów i gości z całego świata oraz Młodzieżowymi Urodzinami Miasta, a także **#PrzyszłośćToMY (sezon IV)**, czyli debaty z udziałem młodych, w tym obrady Europejskiego Forum Młodzi, wydarzenia międzynarodowe: sportowe, sportowe i kulturalne.

#SPOTKAJMYSIĘ (SEZON I)

styczeń

- **Lublin znów stolicą.** Prezentacja założeń Europejskiej Stolicy Młodzi Lublin 2023.

- **#Poznajmy się! w Lublinie – kongres młodych aktywistów i aktywistek.** Ogólnopolskie spotkanie ponad 200 młodych osób zaangażowanych w działania społeczne.

lut

- **Turniej Finałowy Suzuki Pucharu Polski Koszykarzy 2023.** Pełna sportowych emocji czerodniowa impreza, w której zagrały najlepsze drużyny w tabeli Energa Basket Ligi.

marzec

- **Odkryj Lublin – zainspiruj się historią naszego miasta.** Program edukacyjny przygo-

nowany przez Biuro Rozwoju Turystyki, skierowany do młodzieży, realizowany wspólnie z lubelskimi Przewodnikami Inspiracji. Udział wzięło 129 klas z 45 placówek oświatowych z Lublina.

- **Konferencja „Edukacja to relacje. Współpraca Lublina i Rejkjwiku na rzecz edukacji”.** Projekt, którego celem jest wzmocnienie wiedzy, kompetencji i doświadczenia kadry szkolnej w budowaniu przyjaznego środowiska w szkole oraz wzmocnienie kompetencji społecznych uczniów.

- **Przejmujemy miasto! – otwarcie Europejskiej Stolicy Młodzi Lublin 2023.** Widowisko teatralno-taneczno-cyrkowe z udziałem lubelskiej młodzieży oraz kilkunastu artystów i twórców, w tym prezentacje twórczości młodych, spektakle, koncerty i warsztaty.
- **Studium w Europejskiej Stolicy Młodzi.** Pierwsze i największe tego typu wydarzenie skierowane do kandydatów na studia. Uczniowie mieli niepowtarzalną okazję przekonać się, jak studiuje się w Lublinie oraz dlaczego warto stać się częścią

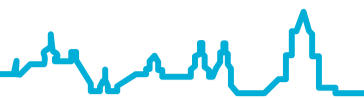
lubelskiej społeczności akademickiej.

#LUBLINTOTY (SEZON II) kwiecień

- **Lubelski Dzień Solidarności Międzypokoleniowej.** Promuje porozumienie międzypokoleniowe wśród mieszkańców i podkreśla znaczenie, jakie ma tworzenie przyjaznej do życia przestrzeni dla wszystkich grup wiekowych.

maj

- **Urban Club Lublin 2.0.** To druga edycja urbanistycznego klubu dla młodzieży, w którym można

Szkolne Budżety Obywatelskie

KONKURS | PROGRAM ROZWOJU SAMORZĄDNOŚCI UCZNIOWSKIEJ

Rekordowa liczba placówek zgłosiła się do ostatniej edycji Szkolnych Budżetów Obywatelskich. Konkurs jest elementem obchodów Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023.

Lubelski Program Rozwoju Samorządności w szkołach to jeden z elementów aplikacji konkursowej, dzięki której Lublin uzyskał tytuł ESM. Ma rozwijać i promować samorządność uczniowską oraz angażować młodzież w działania na rzecz placówek oświatowych i społeczności lokalnych. Dzięki niemu u młodych ludzi wzrasta poczucie wpływu na sprawy szkoły, rozwijane są społeczności szkolne i lokalne oraz promowana partycypacja obywatelska.

BUDOWA SPOŁECZEŃSTWA

Szkolne Budżety Obywatelskie to nasza odpowiedź na wyzwanie, jakim jest budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa. To także widoczne efekty zrealizowanych projektów, ale przede wszystkim możliwość integracji, poznania swoich potrzeb i doświadczenie demokracji w praktyce, co w rezultacie prowadzi do rozwoju samorządności uczniowskiej – mówi Beata Stepaniuk-Kuśmierzak, Zastępczyni Prezydenta Miasta Lublin ds. Kultury, Sportu i Partycypacji, Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Lublin ds. Europejskiej Stolicy Młodzieży.

SBO to także dawka wiedzy o szkolnych finansach i społeczeństwie, nauka przedsiębiorczości, co najważniejsze, wszystko odbywa się w praktyce, a nie jak zazwyczaj za szkolną ławką. Uczniowie i uczennice, którzy współdecydują o szkole, w większym stopniu identyfikują się z jej przestrzenią i mają

// UROCZYSTA GALA SBO

// MŁODZIEŻ ZAANGAŻOWAŁA SIĘ W ESM

poczucie współodpowiedzialności za nią.

WIELE DZIAŁAŃ

W Lublinie trwa właśnie trzecia edycja Szkolnych Budżetów Obywatelskich, podczas której padł rekord zainteresowania. Co ważne, do udziału w konkursie zgłaszają się zarówno szkoły, które już brały w nim udział, ale także wiele nowych placówek. Dają to dodatkową możliwość korzystania z doświadczeń i dobrych praktyk szkół, które tworzą sieć wzajemnego wsparcia.

Na realizację projektów SBO każda ze szkół otrzymuje 4 tys. zł.

Dostaje również wsparcie merytoryczne, organizacyjne i promocyjne. W pierwszych dwóch edycjach Szkolnych Budżetów Obywatelskich zrealizowano m.in. zakup stołu do gry w piłkarzyki, cymbergaja na szkolne patio, ustawiono ławki w zielonym zakątku przy szkole, urządzono strefy wypoczynku oraz zostały zamontowane różowe skrzyneczki. Powstała ścieżka akrobatyczna, kreatywna świetlica i basen z kulkami. Odbyło się nocowanie w szkole.

Wrzesień i październik to najbardziej aktywne miesiące w ramach realizacji procesu

FUNDUSZE

Pierwszy Młodzieżowy Budżet Obywatelski w Lublinie miał miejsce w 2019 roku, kiedy to w trybie otwartego konkursu ofert na działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych zlecono organizacji pozarządowej realizację zadania pt. „Młodzieżowy Budżet Obywatelski” za kwotę 120 tys. zł. W 2021 roku w Lublinie uruchomiono pilotażową edycję SBO. W 2022 roku Szkolny Budżet Obywatelski realizowało 20 szkół i ośrodków, dla których przeznaczono kwotę 80 tys. zł w ramach inicjatywy bilateralnej „Młodzież dla Miasta, Miasto dla Młodzieży – projekty i inicjatywy angażujące i włączające lokalne społeczności”, finansowanej ze środków Funduszy EOG i Funduszy Norweskich.

SBO. Szkoły pracują na warsztatach z zakresu budowania Szkolnych Zespołów Roboczych, zarządzania ich pracą w kontekście partycypacyjnego włączania społeczności szkolnej do działania, pisania regulaminu SBO oraz mapowania potrzeb.

// WARSZTATY W DZIELNICACH

Młodzież Inspiruje Dzielnicę

Do września młodzi przygotowali 70 projektów w ramach akcji Młodzież Inspiruje Dzielnicę: szukali talentów, organizowali warsztaty, spotkania plenerowe, czy dyskoteki.

Od dwóch lat lubelski Ratusz zachęca młodych do przejmowania inicjatywy we własnych dzielnicach poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, warsztatów, pokazów, spektakli, teledysków czy gier miejskich. Finansowe wsparcie sięgnęło już ponad 333 tys. zł. Na realizację projektu można otrzymać nawet 6 tys. zł. Z grantu mogą skorzystać osoby mieszkające w Lublinie w wieku od 10 do 30 lat. Młodzież może liczyć na pomoc Dzielnicowego Domu Kultury Węglin, Dzielnicowego Domu Kultury Bronowice oraz Fundacji Działań Edukacyjnych Kredekacja (Czechów).

W ramach programu Młodzież Inspiruje Dzielnicę młodzi ludzie przygotowali wiele standardowych i niestandardowych

wydarzeń kulturalnych. Grupa nieformalna, składająca się z tegorocznych maturzystek, właśnie realizuje projekt „Talen Ten Lublin”. Jest to propozycja dla tych, którzy chcą zaprezentować światu swój talent, a dotąd nie mieli takich możliwości. W wakacje w Dzielnicowym Domu Kultury „Węglin” odbył się m.in. cykl dyskotek w tematyce disco z lat 70., 80., 90. skierowanych do młodzieży studenckiej (Czuby Północne) oraz plenerowe warsztaty młodzieżowe (Czuby Południowe).

Dzielnicowy Dom Kultury „Bronowice” wspierał m.in. „Podwórkową kawiarenkę”, czyli cykl warsztatów animujących społeczność lokalną mieszkającą przy ul. Grygowej (Hajdów-Zadębie), warsztaty z zakresu pre-, produkcji i postprodukcji filmowej skierowane do młodzieży, w tym osób głuchych i słabosłyszących (Kosminek), „Niewielkie zdarzenie z kamerą” oraz „O! TWÓRZMY SIĘ!” – cykl warsztatów z zakresu sztuk wizualnych, którego zwieńczeniem jest wystawa (Bronowice).

Stypendia artystyczne

197 osób w wieku do 30 lat otrzymało w latach 2022-2023 miejskie wsparcie w postaci stypendiów.

Przyznano je na realizację projektów z zakresu twórczości artystycznej lub z zakresu upowszechniania kultury, a także za osiągnięcia artystyczne o randze ogólnopolskiej lub międzynarodowej.

Łącznie do naszych młodych uzdolnionych artystycznie mieszkanki i mieszkańców tra-

fiło blisko 250 tys. zł. Młodzieżowe stypendia na realizację projektów z zakresu twórczości artystycznej lub upowszechniania kultury miasto przyznaje od 2022 roku. Dotychczas odbyły się trzy nabory.

Na Gali Kultury w maju 2023 roku wręczono 9 nagród okolicznościowych dla młodzieży za działalność na rzecz upowszechniania kultury wśród młodzieży oraz aktywny udział w życiu artystycznym miasta. Wysokość nagród to 1000 zł dla każdej z osób.

KALENDARIUM ESM W 2023 ROKU (WYBRANE WYDARZENIA)

lepiej zrozumieć, jak działa miasto i wzajemnie się inspirować.

- **Majowa Pozytywka – miesiąc lubelskich studentek i studentów.** Wydarzenia kulturalne, sportowe i społeczne organizowane głównie przez lubelskie uczelnie oraz Akademickie Centrum Kultury i Mediów Chatka Żaka (m.in. Ogólnopolska Studencka Wiosna Teatralna, Akademickie Mistrzostwa Polski w Unihokeja, Turniej Finałowy Akademickich Mistrzostw Polski w Koszykówce, Akademickie Mistrzostwa Polski w Siatkówce Piłkowej). Po raz pierw-

szy w historii miasta studenci wszystkich lubelskich uczelni przy wsparciu Miasta Lublin stworzyli wspólny, wypełniony koncertami program Dni Kultury Studenckiej Lublinalia.

- **Musical Cyrkowy „Nana na nana”.** Multidyscyplinarny spektakl, którego inspiracją nie było istniejące wcześniej dzieło kultury, ale wrażliwość i kreatywność tworzących go młodych, lubelskich artystów.
- **Europejski Kongres Rad Młodzieżowych.** Spotkanie młodych obywateli działających w młodzieżowych radach i sejm-

nikach wojewódzkich oraz zainteresowanie ich tematyką europejską, jej priorytetami, projektami i kierunkami rozwoju.

- **Międzynarodowy Turniej w Go-alball.** Turniej drużyn sportowych z Polski i zagranicy z dysfunkcją wzroku.

czerwiec

- **Maraton Młodzieżowy: Miasto jest nasze.** Cykl festiwalu i wydarzeń zapoczątkowanych wraz z Dniem Dziecka nowym, międzynarodowym festiwalem literatury i rozwoju dzieci – Festiwal Alfabet – Book=Life. Głównym punktem była Noc Kultury. To

była również okazją do spotkania oficjalnych delegacji miast partnerskich i zaprzyjaźnionych podczas pierwszego w historii wspólnego posiedzenia Rady Miasta Lublin i Młodzieżowej Rady Miasta Lublin. Podczas wydarzenia podpisany został dokument „Miasto Młodych – Deklaracja Lubelska” na rzecz zwiększenia uczestnictwa młodych w życiu miasta.

- **Projekt Direction Earth/Space** – Miasto Lublin współpracuje z Europejską Agencją Kosmiczną w ramach Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023.

Sławosz Uznański, pierwszy od czasów Hermaśzewskiego Polak, który jest astronautą projektowym Europejskiej Agencji Kosmicznej i ma szansę polecieć w kosmos, otworzył w Lublinie wystawę AR „Direction Earth/Space” rozlokowaną w przestrzeni miasta, która pokazuje, jak satelitarne obserwacje Ziemi rewolucjonizują różne dziedziny życia. Wspólnie z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA) zainicjowano również w Lublinie realizację Kampusu Kreatywnego – interdyscyplinarnej rezydencji dla młodych

twórców, którzy pracując w grupach tematycznych: Z pola na widelec, Miejski stres, Wyzwanie klimatyczne XR, Czyste powietrze, tworzyły prototypy zaprojektowanych przez siebie innowacji technologicznych, społecznych i biznesowych wykorzystujących dane z obserwacji Ziemi.

- **Finał Arena Grand Prix Puchar Polski.** Organizowane we współpracy z Polskim Związkiem Pływackim zawody w pływaniu dla najlepszych zawodników o zasięgu ogólnopolskim.

Młody Wolontariat Lubelski

W roku Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023 miasto tworzy i wdraża spójny oraz długotrwały system Wolontariatu Lubelskiego.

Projekt obejmie m.in.: opracowanie systemu wolontariatu, zmapowanie już działających w mieście grup wolontariackich, objęcie ich szkoleniem i wsparciem oraz wdrożenie systemu w ramach Europejskiej Stolicy Młodzieży w Lublinie.

Skierowany jest przede wszystkim do młodych osób w obszarze tzw. wolontariatu młodzieżowego, ale zakłada również szeroką dostępność dla osób – mieszkańców i mieszkanki Lublina, bez względu na wiek, płeć, wyznanie, stopień sprawności, czy narodowość, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb mniejszości oraz sytuacji uchodźców i uchodźczyń przebywających w Lublinie.

Ważnym etapem projektu jest uruchomienie aplikacji internetowej wolontariat.lublin.eu, czyli wirtualnego miejsca spotkania wszystkich osób zainteresowanych wolontariatem i organizacji, które oferują możliwość podjęcia wolontariatu. W ramach serwisu zarządzanego przez Miasto Lublin organizacje pozarządowe będą mogły dodawać oferty wolontariatu dotyczące konkretnego przedsięwzięcia lub stałej współpracy.

Program MAM

Miejski Aktywator Młodzieżowy (MAM) to realizowany w ramach obchodów ESM 2023 program mikrograntów na działania społeczne i obywatelskie dla nieformalnych grup młodzieżowych (w przedziale od 10 do 30 lat). W jego ramach ma zostać udzielonych minimum 20 grantów finansowych. Młodzież chcąc zrealizować swój pomysł będzie otoczona wsparciem merytorycznym, logistycznym i finansowym.

// PODPISANIE DEKLARACJI

// UROCZYSTY KONCERT

// NA SPOTKANIU PRZYJECHAŁA MŁODZIEŻ Z CAŁEJ POLSKI

Wielka aktywność młodych radnych

SAMORZĄD | OGÓLNOPOLSKI KONGRES, MIESIĄC ENERGII MŁODYCH I DZIAŁANIA SPOŁECZNE

Tyle pracy co w 2023 roku młodzi lubelscy radni jeszcze nie mieli. Za nimi dziesiątki warsztatów, imprez, konferencji i ważnych spotkań.

Młodzieżowi radni od 17 lat są głosem opiniodawczo-doradczym władz samorządowych Lublina. Podczas sesji poruszają kwestie istotne dla młodych ludzi. Podejmują uchwały, stanowiska, dyskutują na ważne tematy związane z młodzieżą oraz obejmują patronatem wydarzenia lub projekty. XVII kadencja Młodzieżowej Rady Miasta Lublin (2022–2023) była jedną z najbardziej aktywnych i upłynęła pod znakiem Europejskiej Stolicy Młodzieży.

OGÓLNOPOLSKI KONGRES

– Pierwszy rok kadencji nauczył mnie, aby nie bać się wyzwań. Powinniśmy stawiać im czoła, ponieważ budują one nasz charakter – mówi Kacper Łuszczynski, wiceprzewodniczący Młodzieżowej Rady Miasta Lublin.

Największym tegorocznym wyzwaniem było sprostanie celom, jakie stawiał otrzymany tytuł ESM. Młodzi radni zaangażowali się w realizację wielu projektów oraz nowych pomysłów i przedsięwzięć. Jedną z najważniejszych inicjatyw

// RODZINNE ZDJĘCIE UCZESTNIKÓW SPOTKANIA NA SCHODACH POD ZAMKIEM

był Ogólnopolski Kongres Młodych Aktywistów i Aktywistek pod nazwą „Poznajmy się! w Lublinie”, który zgromadził 200 osób z całej Polski. Przez trzy dni młodzi integrowali się i dyskutowali o tym, jakie problemy i potrzeby ma dzisiejsza młodzież oraz jak włączyć się w działania ESM. Jednocześnie próbowali odpowiedzieć na pytania, jak dotrzeć do swoich rówieśników, jak ich zainteresować, aby chcieli aktywnie włączyć się w pojawiające się możliwości działania.

MIESIĄC ENERGII

Czerwiec był Miesiącem Energii Młodych. Zorganizowano

Galerię Młodych Lubelskich Artystów – Youth Gallery, czyli wystawę rysunku i malarstwa oddającą głos młodym osobom. Odbyły się Miejskie Dni Sportu, koncert Youth Sound, „Miasto jest nasze”, a na scenie wystąpili lubelscy młodzi artyści, natomiast gwiazdą wieczoru była Majka Jeżowska, która zaprezentowała swoje kultowe już utwory w nowym rockowym brzmieniu. We współpracy z Młodzieżowym Domem Kultury pod Akacją radni zorganizowali konkurs na film o Lublinie – Europejskiej Stolicy Młodzieży – „LUBLIN DOBRZE SIĘ KRĘCI!”.

Podczas konferencji osobom zaangażowanym w działalność na rzecz dzieci i młodzieży Lublina zostały wręczone Nagrody Młodzieżowej Rady Miasta Lublin, m.in. dla osób zasłużonych w Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023: Beaty Stepaniuk-Kuśmierzak, Zastępczyni Prezydenta Miasta Lublin ds. Kultury, Sportu i Partycypacji, oraz Mariusza Banacha, Zastępcy Prezydenta Miasta Lublin ds. Oświaty i Wychowania. Nagroda Młodzieżowej Rady Miasta Lublin jest corocznie za działalność na rzecz młodzieży w różnych obszarach życia.

Na zakończenie odbyło się pierwsze w historii Lublina wspólne posiedzenie Rady Miasta Lublin i Młodzieżowej Rady Miasta Lublin na Zamku Lubelskim. Podpisano tam dokument „Miasto Młodych – Deklaracja Lubelska” na rzecz zwiększenia uczestnictwa młodych w życiu miasta.

DZIAŁANIA SPOŁECZNE I INTEGRACJA

Młodzieżowi radni uczestniczyli w kampaniach społecznych, m.in. w kampanii promocyjnej w pojazdach komunikacji miejskiej – młodzi radni użyli swoich głosów do nagrania, w których zapowiadane były przystanki na trasie autobusów. Pracowali w radach i komisjach oraz w jury oceniających, np.

w konkursie plastycznym na grafikę do kalendarza ESM na rok 2024.

Przedstawiciele Młodzieżowej Rady uczestniczyli również w wielu spotkaniach z odwiedzającymi Lublin przedstawicielami innych miast Polski i z zagranicy. Byli inicjatorami i pomysłodawcami projektu „Młodzi dla młodych – działania lubelskiej młodzieży dla integracji środowisk młodzieżowych”.

Radni dynamicznie działają w krajowych i międzynarodowych organizacjach młodzieżowych, takich jak Europejski Parlament Młodzieży czy Rada Dzieci i Młodzieży Rzeczypospolitej Polskiej przy Ministrze Edukacji Narodowej.

? RADA W LICZBACH

W Młodzieżowej Radzie Miasta zasiada 36 młodych ludzi. W prezydium XVII kadencji Rady do końca sierpnia stanowiska funkcyjne zajmowali Kamil Konieczny jako przewodniczący Rady oraz Inga Sobólska i Jan Woźniak jako wiceprzewodniczący, a od września br. funkcję przewodniczącego Młodzieżowej Rady pełni Jan Woźniak, wiceprzewodniczącymi są Kacper Łuszczynski i Lilianna Pankowska.

KALENDARIUM ESM W 2023 ROKU (WYBRANE WYDARZENIA)

#CZILUJWLUBLINIE (SEZON III) lipiec

- **Centralny Plac Zabaw.** To wakacyjne centrum animacji i edukacji społeczno-kulturalnej. Interdyscyplinarny projekt, który poprzez zaangażowanie różnych środowisk miejskich tworzy atrakcyjną przestrzeń dla rozmaitych edukacyjnych działań kulturalnych, artystycznych oraz animacyjnych.
- **Rezerwat Dzikich Dzieci.** To wydzielony obszar ochrony środowiska dziecięcej zabawy.

wy. Inspirowany ideą przygodowych placów zabaw, gdzie aktywność dzieci polega na kreowaniu przestrzeni od podstaw z dostarczonych materiałów, budowaniu obiektów, „baz”, stawianiu konstrukcji - bez udziału dorosłych. Nad bezpieczeństwem zabaw czuwają doświadczeni playworkerzy, którzy nie ingerują w zabawę.

- **Festiwal Wschód Kultury – Inne Brzmienia + Festiwal Małe Inne Brzmienia.** Bogaty i wielowątkowy program dla miłośników muzyki, ambit-

nego kina, literatury i sztuki współczesnej, dzięki prezentacji różnych form muzycznych oswoją odbiorców z nieoczywistymi gatunkami muzycznymi oraz pokazuje, że muzyka to bogate terytorium poznawcze, stwarzające ogromne pole dla pasjonującej zabawy.

- **Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne im. Ignacego Wachowiaka.** W wydarzeniu wzięły udział grupy dziecięce, prezentując tańce i muzykę z wielu zakątków świata, m.in. Turcji, Słowacji, czy Meksyku.

W programie spotkań znalazły się parady uliczne, występy w Lublinie, Nałęczowie, Włodawie oraz Białej Podlaskiej, a także koncerty kapel na lubelskim Starym Mieście.

- **Lublin Jazz Festiwal.** Najbardziej rozpoznawalny festiwal jazzowy we wschodniej Polsce, prezentujący różnorodność form współczesnej muzyki jazzowej i dający możliwość zaprezentowania się także młodym i początkującym artystom.
- **Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych 15 lat w pływaniu.**

Impreza o skali ogólnopolskiej zorganizowana we współpracy Miasta Lublin z Polskim Związkiem Pływackim.

- **PZLA Mistrzostwa Polski U20.** Mistrzostwa lekkoatletyczne zorganizowane we współpracy z Polskim Związkiem Lekkiej Atletyki dla zawodników do lat 20.
- **Carnaval Sztukmistrzów oraz Urban Highline Festival.** Największy festiwal nowego cyrku w tej części Europy, któremu towarzyszą spacer w powietrzu po taśmach zawieszonych między zabytkowymi budyn-

kami na Starym Mieście oraz w przestrzeni miasta.

- **Zielony Zakątek.** Nowe miejsce spotkań młodych mieszkańców i mieszkanki przy pl. Litewskim odnosi się do problematyki zmian klimatu. Przestrzeń przeznaczona do spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu i obcowania z roślinnością rzadko spotykaną w nasadzeniach miejskich.
- **Europejska Konwencja Żonglerska (European Juggling Convention, EJC).** Po raz trzeci w historii – Lublin był gospo-

Pomóc młodym

ZDROWIE | KOMPLEKSOWE I INTERDYSCYPLINARNE WSPARCIE

// ZASTĘPCZYNI PREZYDENTA LUBLINA BEATA STEPANIUK-KUŚMIERZAK Z TWÓRCAMI CENTRUM POMOCY DZIECIOM FUNDACJI SEMPRE A FRENTE

Od roku działa w Lublinie Centrum Pomocy Dzieciom Fundacji Sempre a Frente. To specjalistyczna placówka, która pod jednym dachem zapewnia kompleksowe, interdyscyplinarne, nieodpłatne wsparcie dzieciom i młodzieży do 18. roku życia przeżywającym trudności oraz ich niekrzywdzącym opiekunom, niezależnie od pochodzenia.

CPD zlokalizowane jest w centrum miasta przy ul. Nadstawnej 4. Wsparcie zapewniają specjaliści i specjalistki – psy-

chodolodzy, pedagodzy, terapeutki, psychiatry i prawnicy. Podejmują interwencje kryzysowe, udzielają konsultacji, prowadzą spotkania terapeutyczne indywidualne i grupowe. To bezpieczna i przyjazna przestrzeń, gdzie potrzeby dziecka zawsze są w centrum zainteresowania dorosłych.

Działania CPD skierowane są głównie do dzieci i młodzieży doświadczających krzywdzenia, różnych form przemocy, wykorzystywania seksualnego, pozostających w procedurach karnych oraz ich rodzin. Zespół specjalistów i specjalistek udziela też wsparcia prawnego rodzicom, opiekunom i opiekunkom pod-

opiecznych. Jest to szczególnie ważne, gdy w związku ze skrzywdzeniem dziecka uruchomione zostają procedury prawne i kiedy zachodzi konieczność zmierzania się z trudnościami procesów sądowych. Działają tu grupy wsparcia, socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne dla dzieci, młodzieży oraz rodziców i opiekunów.

Pomoc oferowana w CPD jest dostępna w językach polskim, ukraińskim oraz angielskim i jest bezpłatna. W placówce znajduje się także przyjazny pokój przesłuchania, który pozwala na wykorzystanie nagrania z przesłuchania jako dowód w sądzie.

Fundacja Sempre a Frente od trzynastu lat zajmuje się wsparciem zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Otwarte we wrześniu zeszłego roku jedyne w województwie Centrum Pomocy Dzieciom w Lublinie jest szóstą taką placówką w Polsce. Od początku otrzymało wsparcie Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023 oraz największej organizacji działającej na rzecz dzieci krzywdzonych w kraju – Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę i przynależy do koordynowanej przez nią sieci Centrów Pomocy Dzieciom w Polsce. ZCPD można się skontaktować za pomocą e-mail: cpd@sempre.org.pl lub pod numerem tel. 690 080 886.

// SPOTKANIE CYRKU MŁODZIEŻOWEGO

Miasto Kultury

Ponad 1 mln zł wsparcia w ramach programu Miasto Kultury w 2023 otrzymało 65 pomysłów skierowanych do młodzieży i inspirowanych działaniami miasta na rzecz zwiększenia atrakcyjności oferty kulturalnej dla młodych.

W związku z otrzymaniem tytułu Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023, miasto wsparło finansowo powstanie w Lublinie Akademii Młodego Radiowca z cyklem audycji o Lublinie, Aleję Reportera – warsztaty dziennikarskie tworzone przez młodzież, czy Plac Filmowy – nowy, lubelski festiwal filmów amatorskich. Odbyły się też m.in. spotkania cyrku młodzieżowego.

Powstał ogród-protest zaprojektowany i stworzony przez młodzież, będący głosem młodych wobec zmian klimatycznych. Europejska Stolica Młodzieży była też okazją do utworzenia Miejskiego Klubu Młodzieży, który spotyka się cyklicznie i pozwala zintegrować się z innymi młodymi osobami z obszaru całego miasta oraz daje szansę na rozwinięcie umiejętności społecznych w towarzystwie innych osób.

Dzięki wsparciu finansowemu miasta w SP 26 w oddziale przy ul. Kurantowej i III Liceum Ogólnokształcącym im. Unii Lubelskiej powstały w ramach Otwartej Szkoły przestrzenie inspirowane sztuką i wypełnione instalacjami artystycznymi pobudzającymi kreatywność wśród uczennic i uczniów.

Lublin jest miejscem, gdzie spotykają się międzynarodowe

środowiska artystyczne – cyrki młodzieżowe z całej Europy podczas „Cyrkowska” oraz gdzie odbyły się międzynarodowe seminarium teatralne dla młodych twórców z Lublina, Budapesztu i Brna. Podczas warsztatów „Od Talmudu do VR”, łączących tradycję żydowską z nowymi mediami (technologia VR), uczestnicy poznają topografię synagogi, konstrukcję Tory i strukturę strony Talmudu będącej pierwowzorem strony www oraz tajniki realizacji video immersyjnego w technologii VR 360° 3D. Będą mieli także możliwość przejścia całego procesu tworzenia spektaklu w medium VR i zapoznania się ze wszystkimi jego etapami: pracą z kamerą, światłem, przestrzenią, dźwiękiem, scenariuszem, specyfiką aktorstwa i choreografii w medium VR oraz montażem i obsługą pokazu na goglach.

Po pandemicznej przerwie wróciła również do rozkładu kulturalnego Estrada Młodych – cykl czterech koncertów i jam session, podczas których będzie można usłyszeć kompozycje ze stylistyki muzyki popularnej, poprzez jazz i muzykę autorską w wykonaniu młodych adeptów sztuki. Odbyła się też jubileuszowa 10. edycja Festiwalu Akordeonowego „Lubelskie Spotkania Akordeonowe”.

Prowadzone były projekty uwrażliwiające na tematy dostępności kultury dla młodych osób z niepełnosprawnościami, program rozwojowy dla młodych liderów – animatorów kultury, warsztaty architektoniczne dla młodzieży „JA w mieście”, a także powstał chór młodzieżowy.

WYBRANE PROJEKTY ESM 2023

- **Przedsiębiorcza Młodzież.** Celem projektu jest rozwinięcie wśród młodzieży kompetencji w zakresie przedsiębiorczości oraz wsparcie postaw przedsiębiorczych. Uczestnicy mają możliwość wzięcia udziału w specjalistycznych warsztatach realizowanych przez pracowników dydaktycznych UMCS.
- **Uczeń i Uczennica Przyszłości.** Projekt stawia na rozwój kompetencji i umiejętności technicznych przy wykorzystaniu sprzętu zakupionego przez

szkoły w ramach programu Laboratoria Przyszłości.

- **Kawiarenki językowe.** Celem głównym projektu jest umożliwienie lubelskim studentom wejście na rynek pracy w sektorze nowoczesnych usług biznesowych w Lublinie oraz wsparcie partnerów projektu w pozyskiwaniu nowych kadr.
- **MATCH.** Celem projektu realizowanego od 2020 roku jest wprowadzenie studentów na lokalny rynek pracy i zapoznanie ich z jego realiami. Przedsiębiorcy mają z kolei

możliwość poznać przyszłych pracowników i współpracowników.

- **CHECK IT.** Wydarzenie organizowane jest cyklicznie przez Urząd Miasta Lublin, w ścisłej współpracy z uczelniami, kołami naukowymi oraz specjalistami z branży IT, w ramach inicjatywy Lubelska Wyżyna IT.
- **Konferencja** ma na celu pobudzenie i rozwijanie pasji informatycznych wśród dzieci i młodzieży.
- **„Kreatywni”.** Projekt oferuje wsparcie młodym twórcom,

należącym do sektorów priorytetowych lokalnej gospodarki, poprzez prezentację ich sylwetek oraz działalności. Nagrodami w konkursie, obok voucherów o wartości do 4 tys. zł zł brutto, jest m.in. udział w dedykowanej sesji zdjęciowej i reportażu.

- **Stypendia biznesowe.** Jest to program stypendialny, w którym firmy fundują stypendia finansowe dla najbardziej zdolnych i najbardziej aktywnych studentów lubelskich uczelni.

KALENDARIUM ESM W 2023 ROKU (WYBRANE WYDARZENIA)

darzem największego na świecie i najbardziej prestiżowego wydarzenia środowiska żonglerów amatorów, artystów nowego cyrku i artystów ulicy.

- **Meeting of Styles.** Międzynarodowy Festiwal Sztuki Graffiti, który jest najstarszym festiwalem graffiti na świecie i tym samym w Polsce.
- **Młodzieżowe Urodziny Miasta.** Cykl wydarzeń rozpoczęła strefa relaksu młodych ChillCharge. Deski parkietu na placu Litewskim zamieniły się w Scenę Młodych. Podczas

Fiesty Balonowej można było wziąć udział w lotach na uwięzi i popatrzeć na miasto z niecodziennej perspektywy. Punktem kulminacyjnym urodzinowego programu było wspólne odśpiewanie „Sto lat” dla Lublina i 706 cebularzy rozdanych mieszkańcom i mieszkańcom.

#PRZYSZŁOŚTOMY (SEZON IV)

- **Mistrzostwa Świata w koszykówce U23 3x3 kobiet i mężczyzn.** Najważniejsze wydarzenie sportowe w Europej-

skiej Stolicy Młodzieży 2023. W Mistrzostwach udział wzięło 40 reprezentacji z całego świata.

- **Lubelski Festiwal Nauki „Nauka dla przyszłości”.** To niepowtarzalna okazja, by poznać najnowsze osiągnięcia naukowe i technologiczne oraz spotkać wybitnych naukowców i ekspertów z różnych dziedzin. Podczas Festiwalu odbyło się już drugie w Lublinie spotkanie z astronautą projektowym Europejskiej Agencji Kosmicznej Sławoszem Uznańskim.

październik

- **Artystyczna Jesień Młodych.** W okresie od października do połowy grudnia w Lublinie odbędą się kolejne festiwale artystyczne: Międzynarodowy Festiwal Konfrontacje Teatralne (9–30 października 2023), Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca (9–12 listopada), Mikołajki Folkowe, czy Narodowy Koncert Listopadowy (10 listopada).
- **Kongres Współpracy Transgranicznej.** Kongresowi towarzyszyło hasło przewodnie „Miasto Młodych”. Z udziałem

międzynarodowych gości i ekspertów, m.in. z Belgii, Chorwacji, Czech, Gruzji, Mołdawii, Norwegii, Ukrainy i Wielkiej Brytanii, którzy dyskutowali o tym, jak tworzyć miasta przyjazne młodzieży, a także jak lokalne społeczności mogą wspierać młodych w realizacji ich potrzeb i aspiracji

listopad

- **Obrazy Europejskiego Forum Młodzi i Ceremonia Zamknięcia Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023.** Spotkanie i obrady Europejskiego Forum Młodzi, naj-

większej platformy organizacji młodzieżowych na kontynencie, skupiającej niemal 200 podmiotów z całej Europy. Podczas spotkania w Lublinie nastąpi wybór miasta, które będzie Europejską Stolicą Młodzieży w 2026 roku.

grudzień

- **Festiwal Podsumowania Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023.** Oficjalne podsumowanie działań osób i organizacji pozarządowych zaangażowanych w obchody Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023.

MISTRZOWIE PO RAZ DRUGI

SPORT | NIESAMOWITY SUKCES LUBELSKICH ŻUŻLOWCÓW

Żużlowcy Motoru Lublin nie dali żadnych szans Sparcie Wrocław w finale żużlowej Ekstraligi i ponownie zdobyli Drużynowe Mistrzostwo Polski.

– Nasi żużlowcy zdobyli złote medale już po raz drugi. To wspaniały sukces, moje wielkie gratulacje dla drużyny – mówi Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin.

Być może po pierwszym meczu finałowym w Lublinie, który Motor wygrał „tylko” 51:39, kibice „czarnego sportu” zastanawiali się, czy Motor obroni punktową zaliczkę we Wrocławiu. Na lubelskim torze Sparta wystąpiła bardzo osłabiona brakiem Taia Woffindena i Macieja Janowskiego, a mimo to przegrała „jedynie” 12 punktami. Zdarzały się już takie żużlowe dwumecze, w którym przegrana ekipa potrafiła w rewanżu odrobić takie straty. Żeby nie szukać daleko, warto przywołać historię Motoru z 2018 roku, gdy w finale baraży o awans do Ekstraligi lubelski zespół pokonał ostatecznie ROW Rybnik i rok temu, gdy w finale Ekstraligi najpierw przegrał 12 punktami w Gorzowie Wielkopolskim, by potem wygrać wyżej na stadionie przy Alejach

// TŁUMY KIBICÓW ŻUŻLA NA STADIONIE PRZY AL. ZYGMUNTOWSKICH

Zygmuntowskich i zdobyć pierwsze w historii żużlowe mistrzostwo dla Lublina.

Tym razem od pierwszych chwil rewanżowego meczu finałowego na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu widać było, że żużlowcy Motoru są zmotywowani, świetnie przygotowani i nie dadzą sobie odebrać mistrzowskiego tytułu. Po dziewięciu biegach już było jasne, że Motor ma taką przewagę punktową, której Sparta Wrocław żadnym cudem nie odrobi i po meczu

w czasie dekoracji zwycięzców kapitan Motoru Jarosław Hampel podniósł w górę puchar, który Motor zdobył za mistrzostwo kraju.

Był to ostatni mecz Hampela w barwach lubelskiego klubu. Bardzo doświadczony żużlowiec odchodzi z Motoru, choć był najlepszym zawodnikiem play-offów tego sezonu Ekstraligi. Jednak konieczna jest korekta w składzie Motoru, bo Dominik Kubera wchodzi w wiek seniora i to on ma pozostać w drużynie. Na pozy-

cje zawodnika z kategorii U24 przechodzi Mateusz Cierniak, zaś parę juniorską obok Bartosza Bańbora w nowym sezonie 2024 będzie tworzyć Wiktor Przyjemski, jeden z najbardziej utalentowanych młodych żużlowców w Polsce, który trafi do Lublina z Polonii Bydgoszcz.

W ekipie pozostaną w przyszłym roku Bartosz Zmarzlik, Fredrik Lindgren i Jack Holder. W takim składzie Motor Lublin w 2024 roku ponownie będzie zdecydowanym faworytem do zdobycia tytułu mistrza Polski.

// KOLEJNA SPORTOWA INWESTYCJA MIASTA

Boiska dla Piątki

„Boiska na Piątkę” dla licealistów i mieszkańców. Nowoczesny, ogólnodostępny kompleks sportowy powstał przy V LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie.

W miejscu dawnej wyeksploatowanej infrastruktury miasto zleciło budowę nowych boisk, placu do gier plenerowych, w tym gry w bule oraz siłownię zewnętrzną.

– Był to największy ogólnomiejski projekt VIII edycji Budżetu Obywatelskiego. W głosowanie zaangażowali się nie tylko uczniowie i cała społeczność „Piątki”, ale również wielu mieszkańców tej części miasta. Cieszymy się, że nowa

infrastruktura sportowa będzie służyła wszystkim i mamy nadzieję, że spełni swoją funkcję – mówi Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin.

Budowę nowych boisk poprzedziła rozbiórka dawnej infrastruktury przy V LO. W ramach inwestycji powstały dwa boiska wielofunkcyjne, oba z poliuretanową nawierzchnią przepuszczalną dla wody. Większe boisko wyposażono w dwie bramki, mniejsze – w ruchome słupki do zawieszania siatki do gry w siatkówkę oraz dwie zewnętrzne konstrukcje do piłki koszykowej. Powstał także plac rekreacyjny, m.in. do gry w bule z nawierzchnią żwirową oraz siłownia zewnętrzna z 10 urządzeniami do ćwiczeń.

MOBILNE BOISKO

Na terenie Szkoły Podstawowej nr 15 przy ul. Elektrycznej powstanie pierwsze w Lublinie przyszkolne, mobilne boisko. Zostanie zamontowane na istniejącej nawierzchni asfaltowej i wyposażone w dwie bramki główne, sześć mniejszych, konstrukcje elementów stalowych

oraz bandy i piłkochwyty. Nawierzchnia boiska powstanie z trawy syntetycznej i będzie ułożona na gumowym podkładzie amortyzującym. Teren pomiędzy boiskiem, a budynkiem szkoły zostanie utwardzony, pojawi się oświetlenie i kamery monitoringu.

Niesamowity turniej koszykówki

Mistrzostwa świata U23 w koszykówce 3x3 w Lublinie przyniosły kibicom gigantyczne emocje za sprawą bardzo dobrej gry żeńskiej reprezentacji Polski.

Wielu kibiców czekało na pierwszy dzień mistrzostw, który przypadał 27 września. Wtedy prezydent Lublina Krzysztof Żuk wygłosił zdanie: „Mistrzostwa świata U23 w koszykówce 3x3 w Lublinie uważam za otwarte!” i kilka godzin później na boisko na specjalnie przygotowanej arenie na placu Zamkowym wyszła męska reprezentacja Polski, która broniła tytułu mistrza świata, wywalzonego rok temu w Bukareszcie.

Tym razem Polacy w pierwszym meczu przegrali z drużyną Beninu, a potem ulegli także Francji i Austrii. Zwycięstwo w ostatnim meczu z Rumunią nic już nie dawało i reprezen-

// AMERYKANIE NIE MIELI SOBIE RÓWNYCH

tacja Polski mężczyzn odpadła z mistrzostw w fazie grupowej.

Za to wielką historię napisały w tym turnieju panie! Po wygranych meczach z Grecją i Tunezją niespodziewana porażka z Litwą i wyniki innych meczów sprawiły, że w kończącej fazę grupową meczu z Niemkami Polki musiały wygrać i to różnicą pięciu

// POLSKIE KOSZYKARKI WYWALCZYŁY SREBRNY MEDAL

punktów. Trybuny na otulonej wieczorem arenie na placu Zamkowym były wypełnione i zebrani gorąco dopingowali polskie koszykarki. Na sekundy przed końcem Polki wygrywały 20:17. Do awansu brakowało 2 punktów. Uratowało je mógł jedynie celny rzut z dystansu i wtedy piłka trafiła do Aleksandry Ziemborskiej,

na co dzień grającej w AZS UMCS Lublin. Ziemborska wyskoczyła do rzutu w arcytrudnej sytuacji, mając przed sobą Niemkę usiłującą ją zablokować za wszelką cenę. Piłka rzucona przez naszą koszykarkę leciała wysoko, wydawało się, że wszystko trwa znacznie dłużej niż ułamek sekundy i... wpadła do kosza. Koleżanki

z drużyny rzuciły się z radością na Ziemborską, a Polska awansowała do ćwierćfinału.

W ostatnim dniu mistrzostw, w niedzielę 1 października jeszcze przed południem Polki zagrały z Japonią w ćwierćfinale i po zwycięstwie 11:8 były pewne, że zagrają o medale. Kibice znów zapełnili trybuny, a półfinał, w którym Polki spotkały się z reprezentacją Chin, znów był niezwykle emocjonujący. Po dogrywce Polska wygrała 17:15 i awansowała do wielkiego finału mistrzostw świata U23 w koszykówce 3x3. Pod trybunami ustawiły się kolejki widzów chętnych do zobaczenia finałowego meczu.

Rywalkami Polek w grze o złoto była ekipa Niderlandów. Wydawało się, że Polki mają przewagę, bo ekipa w pomarańczowych koszulkach złożona była jedynie z trzech koszykarek. W trakcie meczu Polki miały nawet kilkupunktową przewagę, ale mimo to koszykarki z Niderlandów

zdołały odrobić straty i nasze zawodniczki uratowały dogrywkę rzutem w ostatnim ułamku sekundy. W dodatkowym czasie gry była nawet szansa na zwycięstwo, lecz Polki nie wykorzystały dwóch rzutów osobistych. Wykorzystała to drużyna Niderlandów, która ostatecznie wygrała 19:17 i zdobyła mistrzostwo.

Tuż po syrenie kończącej mecz reprezentantki Polski: Ziemborska oraz Aleksandra Pszczolarska, Julia Bazan i Bożena Puter nie kryły rozczarowania. Jednak podczas ceremonii dekoracji na zakończenie mistrzostw były już szczęśliwe i uśmiechnięte. Indywidualny sukces odniosła też Aleksandra Ziemborska, którą wybrano do najlepszej drużyny mistrzostw.

W turnieju mężczyzn zdecydowanie najlepsza była drużyna Stanów Zjednoczonych. Amerykanie w finale nie dali żadnych szans Izraelowi, zwyciężając 21:3.